Valitus Euroopan komissiolle TRIS-ilmoituksesta – Sosiaali- ja terveysministeriön asetus, jossa muutetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetus tupakan ja siihen liittyvien tuotteiden sekä niiden yksikkökokonaisuuksien merkinnöistä ja muista ulkonäöstä ja muista merkkeistä

TRIS Ilmoitusnumero:
2025/0029/FI (Suomi)

Arvoisa Euroopan komissio,

Haluamme tehdä virallisen **valituksen ja huomautuksen** Suomen jättämästä TRIS-ilmoituksesta, joka koskee **sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen** muutosta savuttomien nikotiinituotteiden ja niiden vähittäismyyntipakkausten ulkoasun ja merkintöjen osalta (2025/0029/FI).

Kyseinen lakiehdotus (muutokset STM:n asetukseen 591/2016) asettaa tiukkoja teknisiä vaatimuksia erityisesti pakkauksen muodon, värin, fontin, materiaalin ja muun ulkoasun suhteen. Esitys asettaa **kohtuuttomia vaatimuksia** kaikille valmistajille, mutta **suhteettoman raskaita erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille**, jotka eivät omaa suurten kansainvälisten toimijoiden valmistusresursseja tai tuotantokapasiteettia.

1. Yhdenvertaisuus EU:n sisämarkkinoilla

EU:n sisämarkkinoiden ytimessä on tavaroiden vapaa liikkuvuus ja yritysten **yhdenvertainen kohtelu**. Suomen esitys asettaa suomalaiset ja Suomessa toimivat yrittäjät **epätasa-arvoiseen asemaan** verrattuna muiden EU-maiden toimijoihin. Monet muut jäsenvaltiot sallivat savuttomien nikotiinituotteiden vapaamman muotoilun, pakkauksen suunnittelun ja tuotebrändäyksen – ilman tiukkaa standardointia, joka tässä tapauksessa koskisi esimerkiksi:

- Helvetica-fontin käyttöä vain tietyssä koossa ja värissä
- Pakkauksen rajoittamista yhteen sylinterimalliin (Pantone 448 C -värinen muovi tai kartonki)
- Tuotenimen ja versionimen rajoittamista yksittäisiin riveihin tietyssä asettelussa
- Kieltämistä kaikilta tuotteen väreiltä, muodoilta tai muulta tunnistettavalta ulkonääöltä

Tällainen sääntely muodostaa **kaupan teknisen esteen**, joka rikkoo tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja suosii markkinoilla suuria yrityksiä, joilla on mahdollisuus uudelleensuunnitella tuotantoaan asetuksen mukaiseksi.

2. Pienyritysten kilpailukyky ja toiminnan jatkuvuus

Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä ei ole resursseja muuttaa tuotantoaan näin tiukkojen ja teknisten vaatimusten mukaiseksi. Ehdotettu lainsäädäntö pakottaisi useat suomalaiset ja muiden EU-maiden pienet toimijat joko **vetäytymään Suomen markkinoilta** tai **sulkemaan liiketoimintansa**, koska pakkausten räätälöinti näin yksityiskohtaisesti on kallista, aikaa vievää ja vaatii tuotantolaitteiden uudelleensuunnittelua.

3. Ei todistettavaa vaikutusta kansanterveyteen

Esitetty lainsäädäntö ei perustu tieteelliseen näyttöön siitä, että kyseiset tekniset muutokset parantaisivat kansanterveyttä. Kuten tiedetään, savuttomat nikotiinituotteet eivät sisällä tupakkaa, eivätkä poltettaessa synnytä tervaa tai muita haitallisia yhdisteitä, jotka ovat perinteisten tupakkatuotteiden suurimmat riskitekijät.

Lakiehdotus näyttää **keskittyvän esteettisiin yksityiskohtiin ilman näyttöä vaikutuksista kansanterveyteen**. Tällöin kyseessä ei ole enää kansanterveydellinen sääntely, vaan **markkinoiden muokkaaminen**, joka suosii suuria kansainvälisiä yhtiöitä ja heikentää pienyritysten mahdollisuuksia toimia laillisesti ja tehokkaasti.

4. Vaikutus EU:n sisämarkkinoihin ja liiketoiminnan vapauteen

Ehdotetut toimet ovat **suhteettomia tavoiteltuun päämäärään nähden** ja luovat **epäselvän ennakkotapauksen muille jäsenmaille**, jotka voisivat ryhtyä samanlaisiin teknisiin sääntelytoimiin ilman selkeää yhteisön tason hyväksyntää.

Tämä vaarantaa koko EU:n sisämarkkinoiden eheyden ja asettaa EU-yrittäjät tilanteeseen, jossa jokaisen jäsenvaltion tekninen sääntely poikkeaa merkittävästi toisistaan – tehden kaupasta käytännössä mahdotonta.

Pyydämme Euroopan komissiota:

1. **Tutkimaan TRIS-ilmoituksen huolellisesti**, erityisesti suhteessa direktiiviin 2015/1535 ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteisiin.
2. **Käynnistämään EU-puitteissa neuvottelun**, jossa arvioidaan esitetyn asetuksen suhteellisuus, vaikutukset markkinoihin ja yhteensopivuus sisämarkkinasääntelyn kanssa.
3. **Kehottamaan Suomea muuttamaan tai perumaan esitettyä asetusta**, ellei sen kansanterveydellisiä hyötyjä voida osoittaa merkittäviksi ja suhteessa aiheutuviin haittoihin Euroopan sisämarkkinoille ja yritystoiminnalle.

Ystävällisin terveisin,
Pussitukku D.T.T.Kuosmanen

Don Tomi Tuomas Kuosmanen
Yrityksen Y-tunnus: 3426152-4
info@tukkupussit.fi
+358 40 584 0713
Jyväskylä, 21.4.2025